

Bijlage 2: Toelichting op de concept beleidsbegroting 2019

In de concept beleidsbegroting wordt u geïnformeerd over de doelstellingen die de VRG zich stelt voor het boekjaar 2019 en het financiële kader dat hiermee gemoeid is. Het algemeen bestuur heeft de concept beleidsbegroting 2019 goedgekeurd voor doorgeleiding naar de raden ter zienswijze.

De commentaren op de zienswijze ontvangen wij graag uiterlijk 10 juni 2018. Het verzoek is om hieraan als onderwerp 'zienswijze financiële begroting 2019 VRG' toe te kennen. Daarna wordt de concept beleidsbegroting vergezeld van de ontvangen commentaren aan het dagelijks bestuur voorgelegd en vervolgens op 22 juni 2018 ter goedkeuring aan het algemeen bestuur.

Uitgangspunten

Op 16 februari heeft het bestuur ingestemd met de Meerjarenkoers 2018-2021 en deze voor zienswijze voorgelegd aan de raden. Deze Meerjarenkoers is bedoeld als inhoudelijke richting voor Veiligheidsregio Groningen (VRG) en als basis voor een stabiel financieel meerjarenperspectief. De financiële situatie van VRG in 2017 vroeg om een structureel antwoord om de taakuitvoering niet in gevaar te brengen. De kern van het antwoord ligt in de inhoudelijke ambities van VRG en in de manier waarop VRG en gemeenten omgaan met financieringsvraagstukken. Deze Meerjarenkoers is als leidraad gebruikt voor het invullen van de beleidsambities in de begroting 2019.

De begroting 2019 kent tevens een nieuw programma: het programma organisatie. In dit programma zijn alle kosten opgenomen voor (hiërarchische) ondersteuning van de organisatie door leidinggevenden en de kosten van de ondersteunende diensten, zowel personeel als materieel. De begroting 2019 kent daarmee 5 programma's:

- Brandweer incl. meldkamer
- Crisisbeheersing en Rampenbestrijding
- Gemeentelijke Kolom Groningen
- GHOR
- Organisatie

Op 8 december 2017 zijn daarnaast in het Algemeen Bestuur aanvullende financiële hygiëneregels ter borging van het structurele evenwicht van de begroting goedgekeurd. Het gaat hierbij om regels ten aanzien van het zich voordoen van ontwikkelingen met een structureel financieel gevolg. Als structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. De volgende uitgangspunten zijn daarin opgenomen:

- I. Onontkoombare autonome ontwikkelingen worden meegenomen als uitzetting in de begroting.
- II. Nieuw beleid wordt aan het bestuur voorgelegd, waarbij financiering een expliciet besluitpunt is.

Invulling

In navolging van de bovengenoemde uitgangspunten is de begroting 2019 opgesteld. Hieronder worden de structurele ontwikkelingen in kaart gebracht, met daarin onderscheid tussen autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes. Daarna worden de overige uitgangspunten behandeld.

a) Autonome ontwikkelingen

Onder autonome ontwikkelingen voor de begroting voor 2019 wordt alleen de volgende post meegenomen:

Indexatie loon- en prijsontwikkeling en nacalculatie

Conform de financiële verordening en voorgaande jaren is in deze beleidsbegroting een indexering voor loon en prijsstijgingen opgenomen, inclusief een naverrekening van de index over de afgelopen jaren. De indexatie inclusief de nacalculatie voor 2019 komt in totaal uit op een bedrag van € 945 duizend euro en bestaat voor een grootste gedeelte uit de indexatie loon- en prijsontwikkeling voor 2019.

- **Ontwikkeling rentelasten**

Er gelden regels voor de bepaling van de hoogte van de te hanteren rentepercentages in de begroting. De mee te nemen rente in de begroting 2019 op basis van deze regels is 1,75%. Dit rentepercentage leidt voor de overige materiële kosten tot een beperkt rentevoordeel. Bij het vastgoed betekent dit een substantiëler voordeel omdat hier oorspronkelijk is gewerkt met een rekenrente van 4,5%. Dit rentevoordeel is niet structureel. De omvang van het rentevoordeel hangt uiteraard af van de ontwikkeling van de rentestand maar ook van de gerealiseerde nieuwbouw van kazernes. Voorgesteld wordt het rentevoordeel van 400 duizend euro in te leveren en de mogelijke toekomstige renteontwikkelingen te beschouwen als loon en prijsontwikkelingen en als zodanig te verwerken, zoals in de financiële hygiëne regels is vastgelegd.

De verwachting is dat de huisvestingstransitie in 2018 volledig wordt afgerond. In 2017 is voor de gehele vastgoedportefeuille een meerjarenonderhoudsplan opgesteld met als doel om binnen het huidige begrotingskader te komen tot een degelijk onderhoudsprogramma voor de komende 10 jaren. Een egalisatievoorziening voor het onderhoud is hiervoor gevormd. Deze onderhoudslasten waren voor vastgoed gebaseerd op het Brink rapport, zoals opgesteld in het najaar van 2014. Inmiddels is duidelijk vanuit ervaring en benchmarking dat het tarief voor onderhoud destijds te laag is ingeschat. Het tekort op deze onderhoudslasten bedraagt jaarlijks 400 duizend euro. Voorgesteld wordt een uitzetting van de begroting van 400 duizend euro.

Het voordeel van de rentelasten ad 400 duizend euro en het nadeel van de onderhoudslasten ad 400 duizend euro betreffen beiden de vastgoedportefeuille en hebben beiden een structureel karakter. Vandaar dat wordt deze samen als een besluitpunt worden opgenomen om dit te laten compenseren.

- **Impulssubsidie**

Voor 2019 is het ontvangen van de impulssubsidie voor lokaal omgevingsbeleid onzeker. De huidige subsidie loopt van 2014 tot en met 2018. In de loop van 2018 zal over de voortzetting hiervan duidelijkheid worden verkregen. Deze subsidie is in de begroting 2019 voor 50% als bate opgenomen, omdat terughoudend wordt begroot bij onzekerheid in continuering.

b) Beleidsontwikkelingen

Aan ontwikkelingen waar een beleidskeuze aan vooraf gaat wordt in de begroting 2019 de volgende posten benoemd:

Ontwikkelingen Gemeentelijke Kolom

Het AB heeft ingestemd met de voorgestelde versterking van de Gemeentelijke Kolom:

- Gemeenten worden aangeschreven met als doel dat de gemeenten een taakstelling aangaan wat betreft het leveren van de noodzakelijke Bevolkingszorg-functies;
- Het aantal piketfuncties bevolkingszorg wordt uitgebreid;
- Uitbreiding van de formatie met 1,3 fte en het effect hiervan na een jaar te evalueren.

De meerkosten voor pijofach Gemeentelijke kolom worden ook vergoed. Met de formatie uitbreiding leidt dit tot een uitzetting van het begrotingsprogramma Gemeentelijke Kolom met € 210 duizend euro en € 32 duizend euro bij het begrotingsprogramma Organisatie.

c) Overige ontwikkelingen

Hieronder volgen beleidsontwikkelingen waar de huidige beschikbare budgetruimte voor wordt ingezet en die vooralsnog **niet** tot wijziging in de financiële begroting 2019 hebben geleid.

Uitvoering van Meerjarenkoers VRG

- *Verkennen nieuwe risico's*
Zoals in de meerjarenkoers 2018-2021 gedeut, wil VRG zich voorbereiden op nieuwe risico's. Als het voor onze rol nodig is, vragen we tijdelijk extra capaciteit, zoals bij aardbevingen en de omgevingswet. De aard en periode van de verkenning is sterk afhankelijk van het onderwerp. Na afronding van de verkenningsfase gaan we met het bestuur in gesprek over het vervolg. Op dit moment bereidt VRG zich voor op risico's uit hoofde van cybercrime en terrorismegevolgbestrijding. Dit kan incidentele en/of structurele kosten met zich mee brengen, al dan niet afgedwongen door landelijk beleid.
- *Dynamisch risico profiel en informatie gestuurd werken*
De huidige werkwijze van een risicoprofiel dat minimaal één keer per vier jaar wordt vastgesteld, is niet meer toereikend. De werkelijkheid is sneller dan papier, nieuwe risico's ontwikkelen zich snel en vragen om een snel antwoord. VRG wil daarom samen met de Meldkamer Noord-Nederland in Noord-Nederlands verband een dynamisch risicoprofiel ontwikkelen. Het dynamisch risicoprofiel geeft een actueel beeld van risico's in het verzorgingsgebied die zich kunnen ontwikkelen tot incidenten en crises zodat gemeenten, VRG en partners daarop kunnen acteren. Om een dynamisch risicoprofiel te kunnen ontwikkelen is een stevige informatiepositie noodzakelijk. De vraag ontstaat hoe de informatie beschikbaar wordt gesteld en op welk moment. We verwachten dat de programmaleider twee jaar nodig zal hebben om dit onderzoek uit te voeren en om informatie gestuurd werken ook voor na deze periode van twee jaar te borgen in de organisatie. De uitkomsten hiervan leiden tot een voorstel in de loop van 2019.
- *Omgevingswet*
De geplande ingangsdatum van de Omgevingswet is nu voorzien op 1 januari 2021. Deze wet betekent een enorme verandering omdat gemeenten en VRG op een andere manier zullen moeten omgaan met beleid, plannen, advisering en besluitvorming. De verwachting is dat in het voorjaar van 2019 een eerste indruk kan worden gegeven van de consequenties van de Omgevingswet.

Ontwikkelingen Brandweezorg

- *Thema's*
In de meerjarenkoers worden een aantal thema's genoemd die de komende periode nader in kaart zullen worden gebracht en inclusief voorstel omtrent de financiering aan het bestuur zullen worden voorgelegd. Het gaat hierbij om de volgende thema's:
 - Brandweeronderzoek stedelijk gebied
 - Buurtgerichte brandweezorg
 - Ontwikkelingen bluswatervoorziening
 - Toekomstbestendige paraatheid brandweerIn de begroting 2019 is voor deze thema's nog geen keuze voorgelegd, dan wel uitzetting voor gevraagd. In eerste instantie zal eerst meer duidelijkheid over de voor te leggen beleidskeuzes inclusief benodigde financiële dekking moeten ontstaan.
- *Meldkamer*
Momenteel is een wetsvoorstel in voorbereiding gebaseerd op het Transitieakkoord en de heroriëntatie voor vorming van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). Het omvat primair een wijziging van de Politiewet 2012, maar ook de Wet veiligheidsregio's en de Tijdelijke Wet ambulancezorg behoeven aanpassing. Uitwerkingen hiervan zijn het inrichten van een passende governance-structuur en de overdracht van het (multidisciplinaire) beheer van de meldkamer aan de nationale politie. De besluitvorming over dit proces loopt nog. Het bestuur zal over voortgang inclusief financiële consequentie worden geïnformeerd.
- *Toenemende eisen Arbo, milieu en veiligheid*
Als gevolg van regelgeving op het gebied van Arbo, milieu en veiligheid verwachten we een lichte stijging van de kapitaalslasten ten opzichte van voorgaande jaren (los van reguliere prijsontwikkeling). Het gaat hierbij onder andere om strengere euronormen voor de uitstoot van gassen, aanpassingen voor effectief en veilig gebruik van de auto en andere Arbo technische aanpassingen. Deze aanpassingen hebben een prijsopdrijvend effect. Vanwege de lage rentestand is er voornamelijk voldoende budgettaire ruimte om dit op te vangen.

Ontwikkelingen specifiek Crisisbeheersing

- *Centrum voor samenwerking*
De sector Crisisbeheersing wordt hét centrum voor multidisciplinaire samenwerking. Medewerkers die zich bezig houden met crisisbeheersing werken niet langer verspreid over de organisatie maar worden in één team geclusterd. Hierdoor en door het feit dat ze zich alleen op crisisbeheersing zullen toelagen, verwachten we meer tijd en energie voor crisisbeheersing te kunnen realiseren.
- *Aardbevingen*
Het aardbevings- en gaswinningsdossier brengt voor de Veiligheidsregio Groningen extra activiteiten en daaraan verbonden benodigde middelen met zich mee om haar taken adequaat uit te kunnen voeren. Om optimaal voor te bereiden op een zware aardbeving heeft VRG een claim neergelegd bij de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Inmiddels is financiële ondersteuning toegezegd tot juni 2020. Parallel hieraan worden andere sporen bewandeld, zoals een aanvraag via de Wiebes Experttafel Toekomstvisie, waardoor de financieringskans wordt vergroot. In de begroting 2019 is alleen de toezegging opgenomen van de NCG en is aardbevingen in de risico paragraaf meegenomen.

Ontwikkelingen specifiek GHOR

- *Netwerk*
Aan de hand van een stakeholdersanalyse die GHOR in 2018 zal gaan uitvoeren, zal GHOR in 2019 blijven investeren in het netwerk. Belangrijke ontwikkeling in de samenwerking is dat we willen samenwerken met de GHOR bureaus Fryslân en Drenthe.

Ontwikkelingen specifiek Organisatie

- *Professioneel*
Om professioneel te blijven, zal VRG moeten investeren. Concreet loopt de organisatie nu risico op de taakvelden IM en financiën, vanwege de schrale inrichting. We zullen deze twee taakvelden daarom versterken door extra capaciteit hiervoor vrij te maken. Daarnaast zal VRG moeten investeren in een structuur- en cultuurverandering: medewerkers zullen op een andere manier gaan werken in andere samenwerkingsverbanden en moeten beschikken over andere competenties. Dat zal de nodige aandacht en investeringen vragen.
- *Wet normalisering rechtspositie ambtenaren*
Naar verwachting wordt met ingang van 2020 de wet Normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht. De Brandweerkamer heeft de ministeries BZK en JenV verzocht tot het tijdelijk uitzonderen van personeel veiligheidsregio's ten einde de positie van brandweervrijwilligers ten opzichte van deze wet beter te kunnen onderzoeken. Deze tijdelijke uitzondering is gehonoreerd tot 2021 (dus 1 jaar extra). Eventuele alternatieven moeten hiervoor worden verkend en uitgewerkt.

Conclusie

De concept beleidsbegroting 2019 is financieel ten opzichte van 2018 als volgt aangepast:

- Uitzetting van de begroting met € 1.187 duizend als gevolg:
 - van € 242 duizend voor de versterking Gemeentelijke Kolom conform besluit van het AB van 16 februari 2018
 - van € 945 duizend voor de autonome ontwikkeling voor loon- en prijscompensatie inclusief nacalculatie conform de vastgestelde financiële hygiëne regels in AB 8 december 2017.